

Johannes Værges prædiken 5. søndag efter påske

Taler

Johannes Værges
Sognepræst og forfatter

Dato

20. maj 2004

Sted

Vor Frue Kirke, Københavns
Domkirke

Omstændigheder

Prædikentekst

Johannesevangeliet kapitel 17, vers 1-11

Salmer

Om alle mine lemmer
Vi rækker vore hænder frem

—

O Guddoms-sol fuldstærk og blid
Verdens igenfødelse, vers 5
Solen stråler over vang

1

Rødderne ned i dybdelaget, dybere end ”denne verden”

5 Nogle ikke helt nemme ord: Herlighed, herliggørelsen af Kristus med den
herlighed, han havde ”før verden blev til”... Men hvad var der, før verden blev
til? Før verden var Gud der, og ud af Gud strømmede det lys, som Skaberen som
det første satte ind i livløsheden – derved grundlaget for alt det følgende i
skabelsen. Verdens og livets lys. Så det, Kristus har været, ”før verden blev til”, er
Gud. Det, som Kristus har haft i sig, ”før verden blev til”, er lys, herlighed, på
10 græsk *doxa*, hellig lysudstråling.

15 Bag formuleringerne her i Johannesevangeliet ligger en storslået tolkning, en
vision af, hvordan virkeligheden dybest set hænger sammen – af afgørende
betydning som den mulighed, der er i jeres liv, i mit: Kristus var en virkelighed,
længe før han trådte frem i verden i Jesus fra Nazareth. Kristus udgør en enhed
med Gud, som går tilbage til før verden – Kristus som Ordet, *logos*, den dybe
kode i skaberværket, del af Gud og den skjulte mening i Guds skaberværk: I
Kristus skal skabelsen nå sit mål, samles og forløses i ham ved tidernes ende.

20 Dette hidtil skjulte er nu åbenbaret, blev kød og blod i Jesus af Nazareth. Den
synlige verden er skabt og villet af Gud, ja elsket af Gud, men det er en verden
med begrænsninger. Mørkets magt er stor her; det er en verden med mange
konflikter. Bag denne verden er der imidlertid en virkelighed, som går dybere –

hvis man forestiller sig den synlige verden skrællet væk, ville der tilbage være en
25 virkelighed, som ikke er underlagt den synlige verdens begrænsninger. Det er en
evig virkelighed, som den synlige verden er afhængig af, for dér, i laget dybere
end denne verden, er kilden til livets lys, ja *livets* kilde, den eneste, som kan
slukke menneskets dybeste tørst og mætte den dybeste sult, tørsten og sulten
efter *sandt* liv.

30

Dér kommer Kristus fra. Den kilde er, hvad han formidler til os – så vores liv
ikke bliver på *denne verdens* præmisser, ikke måles efter, hvad der er *stort* i denne
verdens øjne. Men i troen og dåben og nadveren forbindes vi med det, der er *før*
verden og vil være *efter* verden. Vi får vores rødder ført ned i dette dybdelag,
35 ikke på denne verdens ubarmhjertige præmisser, men på Guds, den Gud som er
kærlighed og lys og gjort tilgængelig på en ny måde, da Kristus, Ordet, trådte
frem i Jesus af Nazareth.

I evangeliestykket til i dag er vi ved slutningen af det, evangelisten Johannes har
40 at fortælle om Kristus, da han var *i verden*. Nu er han på vej *ud* af denne verden.

I evangeliets sammenhæng befinder vi os ved samværet mellem Jesus og
disciplene i forlængelse af måltidet skærtorsdag aften. Dér foregriber Jesus nu
det, der skal komme langfredag, foregriber det med ordene: ”Jeg er ikke længere
45 i verden.” Han er rettet mod det kommende, hans bånd til denne verden
løsnede, dog med den vigtige undtagelse, at hans bånd til de mennesker, han har
forenet sig med, de bånd er om muligt endnu fastere og tydeligere end før – og
vil forblive det: Når han har afsluttet, hvad han skal i menneskeskikkelse i
verden, vil han *i ånden* fortsætte sin gerning; det er udførligt gjort klart i det
50 foregående. Og vores tekststykke indeholdt hans bøn for os, den vedvarende
bøn for os, som også Paulus skrev om i epistlen, vi hørte læst fra alteret i dag.
Udtryk for det fortsatte Kristus-nærvær i ånden. Hans bortgang i
menneskeskikkelse betyder med andre ord ikke, at vi skal tænke på os selv som
efterladte, for Ånden forbinder os i troen med ham – og derved med Gud.

55

Som nævnt er Kristus på dette sted i evangeliet på vej *ud* af denne verden, og
beretningens ordvalg, den gentagne tale om herlighed og herliggørelse, kan få os
til at tænke tilbage på indledningen til Johannesevangeliet, prologen, hvor
Kristus er på vej *ind* i verden – ordvalget kan få os til at tænke på prologens ord
60 om, at ”lyset, det sande lys, som oplyser ethvert menneske, var ved at komme til
verden”, og ”Ordet blev kød og tog bolig iblandt os, og vi så han *herlighed*, en

herlighed, som den Enbårne har den fra Faderen, fuld af nåde og sandhed.”

65 Han blev sat ind i vores jordiske verden med den livslys-udstråling, den herlighed, han havde hos Gud og havde sammen med Gud, ”før verden blev til”. Denne *herlighed* var skjult, nu er den åbenbaret. Den lyser i Jesu ord og gerninger – de kaster Guds lys ind i vores verden, de åbner for livslyset. Herligheden fra Gud lyser i de tegn, han gjorde, tegn på hans genoprettende,
70 skabende enhed med den skjulte Gud. Med andre ord: ”Vi så hans herlighed”, udstrålingen af guddommeligt lys fra en kilde dybere end denne verden.

Med *herliggørelse* menes der så en gennemstråling af dette hellige lys, som alt dybest set kommer af. Før da utilnærmeligt, som vi kender det fra fortællingerne
75 om Moses: Intet menneske kunne tåle at se det hellige lys fra Guds ansigt og leve. Den nødvendige afstand til det hellige markeredes også i templet i Jerusalem ved et tungt forhæng, som spærrede for adgang til *det helligste*.

Men med Kristus sker der nyt. Nu bliver Guds ansigt til at se: ”*Han* er den
80 usynlige Guds billede”, som der står om Kristus i Paulus-brevet til Kolossenserne. Med Kristus åbnes adgangen, billedligt udtrykt ved fortællingen om, at tempelforhænget spaltedes, da Jesus fuldførte sin gerning ved ikke at smygge sig uden om korsfæstelsen. Den hidtidige måde at omgå det hellige på med centrum i templet i Jerusalem forandres: Templet skal gå til, og et nyt
85 oprejses, siger Jesus i Johannesevangeliet. Nu er forholdet til Gud ikke bundet til gamle rammer og ikke begrænset til ét folk som i den gamle pagts tid, for det nye tempel er ikke en ydre størrelse, men dét store legeme, som de troende, hele den brogede flok, udgør i enheden med Faderen og Sønnen. I det fællesskab er både levende og døde til stede, samlede ved nadverbordet og i lovsangen – uden
90 denne verdens adskillelse af levende og døde, uden denne verdens forskel på nær og fjern. Dette nye tempel erstatter det gamle tempel af sten; det er et universelt fællesskab, men samtidig nært og personligt, for helligstedet, der hvor Guds ånd virker, er nu menneskehjertet. Gud bor ikke et sted, hvortil adgangen er spærret. Gud bor ved troen i vore hjerter.

95 Dét er det, evangelistens ord er herliggørelsen af os mennesker. Dér, i troen, i enheden med Kristus og Gud, får vi del i det, som er før og dybere end den synlige verden. Dér, i troen, ånder vi lyset fra Guds milde ansigt ind som vores egentligste livsnæring, og vi åndet ud som tro, der sætter frugt i verden, som håb
100 og kærlighed, som nærvær og delagtighed – den stærke livsfølelse, det giver at at

være forbundet med kilden i dybet. At være der, hvor Kristus ved sin og Guds ånd trækker lys og kærlighed og evigt liv ind til os i verdens rum fra en kilde dybere end verden.

105

Lys, kærlighed, evigt liv. Som vi hørte i Jesu bøn: Dette er det evige liv, at de – vi – kender Gud.

110 *Kende* Gud ... Det er ikke forstands-erkendelsen, den intellektuelle erkendelse, der i første omgang drejer sig om. Ikke at der er noget galt med at bruge fornuften, men den alene er ikke nok til at forbinde os med det evige. Der er her tale om at *kende* på den måde, man kender en anden i et kærlighedsforhold.

115 Det er kærlighed, det først af alt komme an på, kærlighedens erkendelse. ”Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte ...” Dér forbindes du med det dybeste, der er, dér erfares i glimt – begrænsningerne i det jordiske gør, at vi taler om glimt – dér erfares i glimt ”kvaliteten” af de evige liv, der er der en forsmag på det evige liv: Du ånder lyset fra Gud ind og ud. Du *er*. Du hører Jesus-ordet
120 til dig: Fred være med dig! Frygt ikke! Du skal ikke bekymre dig! – for du er ved kilden i dybet. Derfor kan denne verdns mørke, denne verdens magter ikke i længden stå sig imod denne forbindelse. De kan søge at forstyrre forbindelsen, så den virker afbrudt, men usynligt er forbindelsen, forbundetheden, der alligevel. Som Paulus skrev i epistlen om den tilstand, hvor *vi* synes, vi har mistet
125 forbindelsen: ”hvordan vi skal bede, og hvad vi skal bede om, ved vi ikke. Men Ånden selv går i forbøn for os med uudsigelige sukke, og han, der ransager hjerterne, ved, hvad Ånden vil, for den går i forbøn for de hellige efter *Guds* vilje.” Så i virkeligheden, om du selv mærker det eller ej, er du lige der, hvor Kristus-ånden trækker lys og kærlighed og evigt liv ind i verdens rum fra en
130 virkelighed dybere end denne verden – lige dér er du, indbudt til at tage imod.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler.

135 **Kildetype**

Digitalt manuskript

Tags

5. søndag efter påske, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

145

150

155

160

165

170

175